

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 31. januar 2013 truffet vedtak i

Sak nr: 52/12 (arkivnr: 201200495-8)

Saken gjelder: Klage fra A på jordskiftedommer B ved X jordskifterett

Utvalgsmedlemmer: Ina Strømstad (vara)
Bjørn Hübert Senum (vara)
Svein J. Magnussen
Björg Tørresdal
Vidar Bergtun (vara)

Ina Strømstad møtte som varamedlem for Unni Sandbukt (leder), som hadde forfall. Bjørn Hübert Senum møtte som varamedlem for Jeppe Normann, som hadde forfall. Vidar Bergtun møtte som varamedlem for Trond Berge, som hadde forfall.

Offentlighet: Vedtaket er offentlig, jf. offentleglova § 3.

Vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder misnøye med rettens avgjørelser
2. Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor jordskiftedommer B.

Innledning:

A har ved brev av 5. mai 2012 klaget på jordskiftedommer B ved X jordskifterett. Ved brev av 26. juni 2012 har Tilsynsutvalgets sekretariat varslet A om at klagen vurderes avvist, idet den synes for sent fremsatt. Klager har ikke kommentert utvalgets varsel om avvising. Jordskiftedommer B og domstolleder ved X jordskifterett er orientert om klagen. B har ved e-post av 20. desember 2012 uttalt seg til klagen.

Saksfremstilling:

Jordskiftesaken gjelder spørsmål om bruksordning for privat vei, jf. jordskifteloven § 2 bokstav c. Kravet om bruksordning ble forkynt for klager 21. september 2011, og saken ble avsluttet ved møte 1. mars 2012.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Klager ble forbauset over å få innkalling i en sak der hun ikke oppfattet det forelå noen konflikt. Klager kontaktet innklagede. Hun fikk beskjed om at det ikke var nødvendig at hun møtte i retten, noe hun syntes var merkelig. Innklagede avholdt deretter et "planleggingsmøte" hvor innklagede og klagers motpart drøftet saken. Klager var ikke til stede på dette møtet, og hun hadde derfor ikke mulighet til å fremme sine interesser. Etter planleggingsmøtet utarbeidet innklagede og klagers motpart et utkast til avtale. På bakgrunn av innklagedes merkelige fremgangsmåte kontaktet klager advokat. Klager reagerte på avtaleutkastet og hennes advokat utarbeidet derfor et nytt utkast. I dette utkastet var det foreslått at motparten skulle dekke hennes advokatkostnader. Motparten aksepterte ikke avtaleforslaget. Deretter gikk det seks måneder med unødvendig brevskrivning fra innklagedes side før han trumfet gjennom sitt opprinnelige avtaleutkast. Klager mener innklagede har opptrådt partisk og at han har påført henne unødvendige kostnader til advokat.

Innklagede – jordskiftedommer B – har i hovedsak vist til følgende:

I forbindelse med forkynning av kravet om bruksordning (brev av 21. september 2011) ble klager innkalt til rettsmøte i saken, berammet til 27. oktober 2011. Klager tok telefonisk kontakt med jordskifteretten 29. september 2011. Innklagede opplyste at det ikke var møteplikt. Samme dag sendte klager et brev til jordskifteretten hvor hun bekreftet at hun ikke kunne se at det var noen tvist i saken og at det berammede rettsmøtet derfor var overflødig.

Innklagede valgte på denne bakgrunn å omberamme rettsmøtet til et saksforberedende møte. Begge parter ble opplyst om at det ikke ville bli truffet avgjørelser i møtet. Klager fikk videre opplyst at hun ikke trengte å stille til dette møtet. Klager engasjerte deretter advokat, som retten mottok prosesskriv fra den 19. oktober 2011. Det ble i etterkant av det saksforberedende møtet 27. oktober 2011 utarbeidet et forslag til et utenrettslig forlik. Med hjemmel i jordskifteloven § 17 a sendte jordskifteretten den 17. januar 2012 forslag til rettsregulerende vedtak til partene (i samsvar med saksbehandlingsreglene i § 17 annet ledd). Saken ble avsluttet i jordskifterettsmøte den 1. mars 2012 med et rettsregulerende vedtak om felles atkomst. Partene var ikke innkalt til dette møtet.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Partene er orientert om retten til å forklare seg muntlig for utvalget, men ingen av dem har bedt om å få avgi forklaring, jf. domstolloven § 238 annet ledd. Tilsynsutvalget har ikke funnet grunn til å pålegge noen av partene å forklare seg for utvalget.

Som nevnt i innledningen har Tilsynsutvalgets sekretariat, ved brev av 26. juni 2012, varslet A om at klagen vurderes avvist, idet den synes for sent fremsatt. Klager har ikke kommentert utvalgets varsel om avvisning.

Klagefristen er som hovedregel tre måneder fra det påklagede forhold fant sted. Utvalget er av den oppfatning at denne klagen retter seg mot jordskiftedommer B sin opptreden gjennom hele saken. Klager har vist til at innklagede har vært partisk i hele prosessen, samt at saken tok unødvendig lang tid på grunn av innklagede. Saken ble i jordskifteretten avsluttet den 1. mars 2012. Klagen er datert 5. mai 2012.

Tilsynsutvalget tar ikke stilling til om tremånedersfristen etter domstolloven § 237 fjerde ledd er oversittet, fordi denne delen av klagen gjelder forhold som kan avvises på annet grunnlag.

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptre i strid med god dommerskikk, jf. domstolloven § 236 første ledd.

En viktig begrensning i utvalgets myndighet følger av bestemmelsen i domstolloven § 236 fjerde ledd, hvor det er bestemt at utvalget ikke kan vurdere forhold som kan brukes som grunnlag for anke eller gjenåpning. Dette gjelder for eksempel innsigelser mot dommerens beslutninger i forbindelse med saksbehandlingen, prosessledelsen eller innvendinger mot selve rettsavgjørelsen. Det er uten betydning om ankeadgangen er benyttet eller ikke.

Klager har i sin klage pkt. 2 anført at hun ønsker å få dekket sine saksomkostninger i jordskiftesaken.

Dette er et forhold som kan brukes som ankegrunn og som utvalget derved ikke kan vurdere. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder krav om dekking av saksomkostninger i jordskiftesaken.

Klager har videre anført at jordskiftedommer B har handlet i strid med god dommerskikk ved å opptre partisk og ved å ha medvirket til at saksbehandlingen tok unødvendig lag tid. Dette er forhold som Tilsynsutvalget kan prøve.

I forarbeidene til domstolloven kap 12, er det nærmere beskrevet hva som skal være retningsgivende for utvalgets vurdering av dommeratferd. Utvalget viser bl.a. til Ot.prp. nr. 44 (2000-2001) side 199 hvor følgende er uttalt:

”God dommerskikk har å gjøre med hvordan en dommer utfører sine oppgaver. God dommerskikk er knyttet til en rekke forhold. For det første vil dommerens opptreden i retten være gjenstand for vurdering. I den forbindelse kan spørsmål om møteledelse, opptreden overfor parter, vitner og andre aktører være av betydning. Videre vil spørsmål om brudd på god dommerskikk kunne komme inn i forbindelse med vurdering av hvordan

saksbehandlingen utføres, herunder om dommeren opptrer sendrektig, er dårlig forberedt til møter og mangler organisering av forberedelsen til rettsmøter osv. ”

Klager har vist til at jordskiftedommer B i telefonsamtale skal ha sagt at det ikke var nødvendig å møte i retten. Den innklagede, på sin side, mener å ha uttalt at det ikke er møteplikt i retten. Slik Tilsynsutvalget ser det, har ikke klager sannsynliggjort at innklagede har oppfordret til ikke å møte i retten. Klager er innkalt til rettsmøte som senere er omberammet til et saksforberedende møte. Det har vært full anledning for klager å ta del i møtet. Utvalget er av den oppfatning at klager ikke har sannsynliggjort at innklagede her har uttalt noe som overtrer de plikter stillingen medfører.

I en jordskiftesak er det eiendommen som er part. Når en eiendom blir innkalt i en jordskiftesak, og den aktuelle eier bor et annet sted i landet, kan det bli både dyrt og tidkrevende å møte. Dette er en av flere kostnader med det å eie en eiendom.

I jordskiftesaker er det ikke uvanlig at en eller flere av partene ikke møter i rettsmøter. Dette kan ha ulike årsaker. Fraværdom er lite brukt i jordskifteretten. Jordskifteloven har egne sakbehandlingsregler som er laget for å fange opp en situasjon der parter ikke møter, men der det er behov for å ta en avgjørelse om fremme av saken, om å fastslå et rettsforhold eller om å endre et rettsforhold. Disse reglene er samlet i jordskiftelovens § 17 a. Målet med reglene er at jordskifteretten skal ha kompetanse til å ta nødvendige avgjørelser samtidig med at hensynet til kontradiksjon ivaretas.

Klager har videre vist til at jordskiftedommer B har opptrådt partisk i hele prosessen. I denne sammenheng viser klager til at resultatet i saken er det samme som jordskiftedommeren og rekvirenten av jordskiftesaken satte opp i planleggingsmøtet. Innklagede har vist til at klager fikk medhold i sitt syn i denne saken med unntak av at hun ikke fikk dekket utgifter til advokat. Slik Tilsynsutvalget ser det, har ikke klager sannsynliggjort at innklagede har opptrådt partisk i denne saken.

Klager har vist til at det i saken har vært 6 måneder med unødvendig brevskrivning. Innklagede viser til at dette ikke er urimelig lenge. Tilsynsutvalget viser til at skriftlig saksbehandling tar tid og at denne saken ikke har tatt urimelig lang tid. Det som klager opplevde som unødvendig brevskrivning er sannsynligvis utveksling av skriv mellom partene og retten for å sikre at begge parter ble kjent med innholdet i den andre parts syn, og for å gi partene rett til å ta til motmæle mot den andre parts påstand eller påstandsgrunnlag. Dette kalles kontradiksjon og er et viktig rettssikkerhetsprinsipp.

Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor jordskiftedommer B.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder misnøye med rettens avgjørelser
2. Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor jordskiftedommer B.